

ព្រះស្ឋានសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
និង យុទ្ធសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

ស្តង់ដារគណនេយ្យសាធារណៈ កម្ពុជា

Cambodian Public Sector Accounting Standards

CPSAS 20

ការលាតត្រដាងអំពីភាគីពាក់ព័ន្ធ Related Party Disclosures

កក្កដា ២០២៦

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ

លេខ ៤៩៦ សហវ ្រក.ន.គ.ស

ប្រកាស

ស្តីពី

**ការដាក់ឱ្យអនុវត្តស្តង់ដារគណនេយ្យសាធារណៈកម្ពុជា លេខ ៣ ស្តីពីគោលនយោបាយ
គណនេយ្យ ការផ្លាស់ប្តូរការប៉ាន់ស្មានគណនេយ្យ និងកំហុសឆ្គង
លេខ ១៤ ស្តីពីព្រឹត្តិការណ៍បន្ទាប់ពីការបរិច្ឆេទរាយការណ៍
និង លេខ ២០ ស្តីពីការលាតត្រដាងអំពីតាតិការកំព័ន្ធ**

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ

និងជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាធរសេវាហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៨២៣/១៩៨១ ចុះថ្ងៃទី២២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៣ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០២២៤/២០៥ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២៤ ស្តីពីការតែងតាំងបំពេញបន្ថែមសមាសភាពរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩២៤/១១៦៩ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២៤ ស្តីពីការកែសម្រួល និងតែងតាំងសមាសភាពរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/១១២៤/១៤៧៧ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៤ ស្តីពីការកែសម្រួលនិងតែងតាំងបំពេញបន្ថែមសមាសភាពរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៦១៨/០១២ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១២១/០០៣ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០២១ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃអាជ្ញាធរសេវាហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៣២៣/០០១ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២៣ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៤១៦/០០៦ ចុះថ្ងៃទី១១ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីគណនេយ្យនិងសវនកម្ម

ទំព័រទី១ នៃ ៣

Handwritten signature/initials

- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ១១៣ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២១ ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់អង្គភាពក្រោមឱវាទរបស់អាជ្ញាធរសេវាហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ២៨៩ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២៣ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងថវិកានិងគណនេយ្យសាធារណៈ
- យោងតាមសំណើរបស់និយ័តករគណនេយ្យនិងសវនកម្ម

សម្រេច

ប្រការ១._

ត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវស្តង់ដាគណនេយ្យសាធារណៈកម្ពុជាចំនួន ៣ ដូចខាងក្រោម៖

១. ស្តង់ដាគណនេយ្យសាធារណៈកម្ពុជា លេខ ៣ ស្តីពីគោលនយោបាយគណនេយ្យ ការផ្លាស់ប្តូរការប៉ាន់ស្មានគណនេយ្យ និងកំហុសឆ្គង
២. ស្តង់ដាគណនេយ្យសាធារណៈកម្ពុជា លេខ ១៤ ស្តីពីព្រឹត្តិការណ៍បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទរាយការណ៍ និង
៣. ស្តង់ដាគណនេយ្យសាធារណៈកម្ពុជា លេខ ២០ ស្តីពីការលាតត្រដាងអំពីភាគីពាក់ព័ន្ធ។

ស្តង់ដាគណនេយ្យសាធារណៈកម្ពុជាដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី១ ខាងលើនេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាន“ស្តង់ដាគណនេយ្យអន្តរជាតិសម្រាប់វិស័យសាធារណៈមូលដ្ឋានបង្កើន” ដែលចេញផ្សាយដោយក្រុមប្រឹក្សាស្តង់ដាគណនេយ្យអន្តរជាតិសម្រាប់វិស័យសាធារណៈ។

ស្តង់ដាគណនេយ្យសាធារណៈកម្ពុជាដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី១ ខាងលើនេះ មានភ្ជាប់ជាឧបសម្ព័ន្ធនៃប្រកាសនេះ។

ប្រការ២._

ប្រកាសនេះ មានវិសាលភាពអនុវត្តចំពោះក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល។

ប្រការ៣._

និយ័តករគណនេយ្យនិងសវនកម្ម នៃអាជ្ញាធរសេវាហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ អាចចេញគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការអនុវត្តស្តង់ដាគណនេយ្យសាធារណៈកម្ពុជាដូចមានចែងក្នុងប្រការ១ នៃប្រកាសនេះ និងផ្តល់ការគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេសស្តង់ដាគណនេយ្យដល់គណនេយ្យករសាធារណៈ និងតួអង្គពាក់ព័ន្ធ តាមការចាំបាច់។

ក្នុងករណីចាំបាច់ និយ័តករគណនេយ្យនិងសវនកម្ម នៃអាជ្ញាធរសេវាហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ អាចធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពស្តង់ដាគណនេយ្យសាធារណៈកម្ពុជា ដើម្បីឱ្យស្របតាមបរិបទអន្តរជាតិ។

ប្រការ៤._

អគ្គនាយកដ្ឋានធនាគារជាតិ ក្នុងតួនាទីជាគណនេយ្យករសាធារណៈ ត្រូវជ្រើសរើស រៀបចំ និងអនុវត្តគោលនយោបាយគណនេយ្យ អនុលោមតាមស្តង់ដាគណនេយ្យសាធារណៈកម្ពុជា លេខ ៣ ស្តីពីគោលនយោបាយគណនេយ្យ ការផ្លាស់ប្តូរការប៉ាន់ស្មានគណនេយ្យ និងកំហុសឆ្គង ដូចមានចែងក្នុងប្រការ១ នៃប្រកាសនេះ និងត្រូវធានាថា គោលនយោបាយគណនេយ្យ ត្រូវបានអនុវត្តប្រកបដោយសង្គតិភាពចំពោះគ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល។

អគ្គនាយកដ្ឋានរតនាគារជាតិ ត្រូវរៀបចំនីតិវិធីក្នុងការប្រមូលផ្តុំព័ត៌មានពីគ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាព សាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ពាក់ព័ន្ធនឹងព្រឹត្តិការណ៍ ដែលបានកើតឡើងបន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទរាយការណ៍ និងមុនពេលរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យ បោះផ្សាយ ព្រមទាំងកំណត់អត្តសញ្ញាណ ធ្វើគណនេយ្យកម្ម កែតម្រូវ និងលាតត្រដាងព័ត៌មានអំពីព្រឹត្តិការណ៍ ទាំងនោះ អនុលោមតាមស្តង់ដាគណនេយ្យសាធារណៈកម្ពុជា លេខ ១៤ ស្តីពីព្រឹត្តិការណ៍បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទ រាយការណ៍ ដូចមានចែងក្នុងប្រការ១ នៃប្រកាសនេះ។

អគ្គនាយកដ្ឋានរតនាគារជាតិ ត្រូវរៀបចំយន្តការសមស្របដើម្បីកំណត់អត្តសញ្ញាណរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ក្នុងវិស័យសាធារណៈ និងត្រូវប្រមូលផ្តុំព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងប្រតិបត្តិការនិងទំនាក់ទំនងរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ដោយ ភ្ជាប់ជាមួយនឹងក្របខណ្ឌពេលវេលាជាក់លាក់ក្នុងការប្រមូលព័ត៌មានទាំងនេះពីគ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាព សាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ដោយវាយតម្លៃអំពី ភាពពេញលេញ និងភាពជាសារវន្តនៃព័ត៌មានទាំងនេះ ដើម្បីលាតត្រដាងក្នុងកំណត់សម្គាល់លើរបាយការណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុ អនុលោមតាមស្តង់ដាគណនេយ្យសាធារណៈកម្ពុជា លេខ ២០ ស្តីពីការលាតត្រដាងអំពីភាគីពាក់ព័ន្ធ ដូចមានចែងក្នុងប្រការ១ នៃប្រកាសនេះ។

ប្រការ៥.-

អគ្គលេខាធិការនៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រសួង អគ្គនាយកនៃនិយ័តករគណនេយ្យនិងសវនកម្ម អគ្គនាយក នៃអគ្គនាយកដ្ឋានរតនាគារជាតិ អគ្គនាយកនៃអគ្គនាយកដ្ឋានបច្ចេកវិទ្យាគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ប្រធាន អង្គភាពពាក់ព័ន្ធក្រោមឱវាទក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងក្រោមឱវាទអាជ្ញាធរសេវាហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ ក្រសួង ស្ថាប័នដូចបានកំណត់ក្នុងប្រការ២ និងគ្រប់អ្នកពាក់ព័ន្ធ ត្រូវទទួលបន្ទុកអនុវត្តប្រកាសនេះតាមភារកិច្ច រៀងៗខ្លួនចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ។

ថ្ងៃ ២៩ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០២៦ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០២៦ ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា គ.ស.២០២៦

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ
និងជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាធរសេវាហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ

អគ្គបណ្ឌិតសភាចារ្យ អូន ព័ន្ធមុនីរ័ត្ន

- កន្លែងទទួល៖**
- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
 - ឧទ្ធរណ៍យសម្តេចមហាបវរធិបតីនាយករដ្ឋមន្ត្រី
 - ឧទ្ធរណ៍យសឯកឧត្តមឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
 - រដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត
 - ដូចប្រការ៥
 - រាជកិច្ច
 - ឯកសារ កាលប្បវត្តិ

ស្តង់ដាគណនេយ្យសាធារណៈកម្ពុជា លេខ ២០ ស្តីពីការលាតត្រដាងអំពីភាគីពាក់ព័ន្ធ

ការទទួលស្គាល់

ស្តង់ដាគណនេយ្យសាធារណៈកម្ពុជា (CPSAS) លេខ ២០ ត្រូវបានរៀបចំដោយផ្អែកលើស្តង់ដាគណនេយ្យអន្តរជាតិសម្រាប់វិស័យសាធារណៈ (IPSAS) ២០, ការលាតត្រដាងអំពីភាគីពាក់ព័ន្ធ, ចេញពីសៀវភៅសេចក្តីប្រកាសគណនេយ្យអន្តរជាតិសម្រាប់វិស័យសាធារណៈ របស់ ក្រុមប្រឹក្សាស្តង់ដាគណនេយ្យអន្តរជាតិសម្រាប់វិស័យសាធារណៈ (IPSASB) ដែលបានចេញផ្សាយដោយ សហព័ន្ធគណនេយ្យករអន្តរជាតិ (IFAC) នៅក្នុងខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២០ ហើយត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយមានការអនុញ្ញាតពីសហព័ន្ធគណនេយ្យករអន្តរជាតិ។ សៀវភៅសេចក្តីប្រកាសគណនេយ្យអន្តរជាតិសម្រាប់វិស័យសាធារណៈ ©2020 ដោយសហព័ន្ធគណនេយ្យករអន្តរជាតិ (IFAC)។ សូមរក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាង។

ចេញផ្សាយដោយ៖

និយ័តករគណនេយ្យនិងសវនកម្ម

ផ្លូវលេខ ៩២, សង្កាត់វត្តភ្នំ, ខណ្ឌដូនពេញ, រាជធានីភ្នំពេញ

លេខទូរស័ព្ទ៖ +(855) 23 882 111

អ៊ីម៉ែល៖ info@acar.gov.kh

គេហទំព័រ៖ www.acar.gov.kh

ស្តង់ដារគណនេយ្យសាធារណៈកម្ពុជា លេខ ២០ ស្តីពីការលាតត្រដាងអំពីភាគីពាក់ព័ន្ធ

មាតិកា

កថាខណ្ឌ

គោលបំណង

វិសាលភាព ១-៣

និយមន័យ ៤-១៧

សមាជិកជិតស្និទ្ធនៃគ្រួសាររបស់បុគ្គល ៥

ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់..... ៦-៩

ភាគីពាក់ព័ន្ធ ១០-១៥

លាភការរបស់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់..... ១៦

សិទ្ធិបោះឆ្នោត..... ១៧

បញ្ហាប្រឈមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ..... ១៨-២១

លាភការរបស់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់..... ២១

ភាពជាសាវ័ន្ត..... ២២

ការលាតត្រដាង ២៣-៤១

ការលាតត្រដាងអំពីការគ្រប់គ្រង ២៥-២៦

ការលាតត្រដាងអំពីប្រតិបត្តិការភាគីពាក់ព័ន្ធ ២៧-៣៣

ការលាតត្រដាង – ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ ៣៤-៤១

គោលបំណង

គោលបំណងនៃស្តង់ដារនេះ គឺដើម្បីតម្រូវឱ្យមានការលាតត្រដាងអំពីការកើតឡើងទំនាក់ទំនងភាគីពាក់ព័ន្ធ ដែលការគ្រប់គ្រងកើតមានឡើង និងការលាតត្រដាងព័ត៌មានអំពីប្រតិបត្តិការរវាងស្ថាប័ននិងភាគីពាក់ព័ន្ធ របស់ខ្លួនក្នុងកាលៈទេសៈជាក់លាក់។ ព័ត៌មានទាំងនេះត្រូវបានតម្រូវសម្រាប់គោលបំណងគណនេយ្យភាព និងសម្រួលដល់ការយល់ដឹងឱ្យបានកាន់តែប្រសើរអំពីស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុនិងលទ្ធផលហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ថាប័ន រាយការណ៍។ បញ្ហាចម្បងក្នុងការលាតត្រដាងព័ត៌មានអំពីភាគីពាក់ព័ន្ធរួមមាន (ក) ការកំណត់ថាតើភាគីណាមួយគ្រប់គ្រង ឬ មានឥទ្ធិពលជាដុំកំភួនលើស្ថាប័នរាយការណ៍ និង (ខ) ការកំណត់អំពីព័ត៌មានដែល គួរត្រូវបានលាតត្រដាងអំពីប្រតិបត្តិការជាមួយភាគីទាំងនោះ។

វិសាលភាព

១. ស្ថាប័នមួយដែលរៀបចំ និងដាក់បង្ហាញរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុតាមមូលដ្ឋានគណនេយ្យបង្ក ត្រូវ អនុវត្តស្តង់ដារនេះក្នុងការលាតត្រដាងព័ត៌មានអំពីទំនាក់ទំនងភាគីពាក់ព័ន្ធ និងប្រតិបត្តិការជាក់លាក់ ជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធ។

២. [លុបចេញ]

៣. [លុបចេញ]

និយមន័យ

៤. វាក្យសព្ទដែលបានប្រើក្នុងស្តង់ដារនេះ ត្រូវបានកំណត់និយមន័យ ដូចខាងក្រោម៖

សមាជិកជិតស្និទ្ធនៃគ្រួសាររបស់បុគ្គល គឺជាសាច់ញាតិជិតស្និទ្ធនៃបុគ្គល ឬ សមាជិកគ្រួសាររបស់ បុគ្គលដែលរំពឹងទុកថាអាចមានឥទ្ធិពល ឬ ទទួលរងឥទ្ធិពលពីបុគ្គលនោះ ក្នុងការជាប់ពាក់ព័ន្ធ ជាមួយស្ថាប័ន។

ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ គឺជា៖

- (ក) នាយក ឬ សមាជិកទាំងអស់នៃស្ថាប័នគ្រប់គ្រងរបស់ស្ថាប័ន និង
- (ខ) បុគ្គលផ្សេងទៀតដែលមានសមត្ថកិច្ចនិងការទទួលខុសត្រូវសម្រាប់ការរៀបចំផែនការ, ការដឹកនាំនិងការត្រួតពិនិត្យសកម្មភាពរបស់ស្ថាប័នរាយការណ៍។ ប្រសិនបើបំពេញបានតាម លក្ខខណ្ឌចាំបាច់នេះ ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ រួមមាន៖
 - (i) សមាជិកនោះ នៅពេលមានសមាជិកមួយរូបនៃស្ថាប័នគ្រប់គ្រងរបស់ស្ថាប័នរាជ- រដ្ឋាភិបាលទាំងមូលដែលមានសមត្ថកិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវសម្រាប់ការរៀបចំ ផែនការ, ការដឹកនាំ និងការត្រួតពិនិត្យសកម្មភាពរបស់ស្ថាប័នរាយការណ៍
 - (ii) ទីប្រឹក្សាសំខាន់ណាមួយរបស់សមាជិកនោះ និង
 - (iii) លើកលែងតែបានរួមបញ្ចូលក្នុងចំណុច (ក), ក្រុមថ្នាក់គ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់នៃស្ថាប័ន រាយការណ៍ រួមមាន នាយកប្រតិបត្តិ ឬ ប្រធានអចិន្ត្រៃយ៍នៃស្ថាប័នរាយការណ៍។

ការត្រួតពិនិត្យ មានន័យថា ការត្រួតពិនិត្យសកម្មភាពរបស់ស្ថាប័នមួយ ដោយមានសមត្ថកិច្ច និង ការទទួលខុសត្រូវក្នុងការគ្រប់គ្រង ឬ អនុវត្តឥទ្ធិពលជាដុំកំភួនទៅលើសេចក្តីសម្រេចចិត្តផ្នែក ហិរញ្ញវត្ថុ និងកិច្ចប្រតិបត្តិការរបស់ស្ថាប័ន។

ភាគីពាក់ព័ន្ធ មានន័យថា ភាគីត្រូវបានចាត់ទុកថាមានការពាក់ព័ន្ធ ប្រសិនបើភាគីមួយមានសមត្ថភាព ក្នុងការ (ក) គ្រប់គ្រងភាគីមួយទៀត ឬ (ខ) អនុវត្តឥទ្ធិពលជាដុំកំភួនលើភាគីមួយទៀត ក្នុងការ ធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និងកិច្ចប្រតិបត្តិការ ឬ ប្រសិនបើស្ថាប័នដែលជាភាគីពាក់ព័ន្ធ និងស្ថាប័នផ្សេងទៀតស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងតែមួយ។ ភាគីពាក់ព័ន្ធ រួមមាន៖

- (ក) ស្ថាប័នដែលគ្រប់គ្រង ឬ ស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងដោយស្ថាប័នរាយការណ៍ ដោយផ្ទាល់ ឬ ប្រយោល តាមរយៈអន្តរការីមួយ ឬ ច្រើន
- (ខ) ក្រុមហ៊ុនញាតិសម្ព័ន្ធ (សូមមើលស្តង់ដារ CPSAS ៣៦, *ការវិនិយោគក្នុងក្រុមហ៊ុនញាតិសម្ព័ន្ធ និងក្រុមហ៊ុនរួមទុន*)
- (គ) បុគ្គលដែលមានភាគកម្មជាកម្មសិទ្ធិដោយផ្ទាល់ ឬ ប្រយោលក្នុងស្ថាប័នរាយការណ៍ដែលធ្វើឱ្យ បុគ្គលនោះមានឥទ្ធិពលជាដុំកំភួនលើស្ថាប័ននិងសមាជិកជិតស្និទ្ធនៃគ្រួសាររបស់បុគ្គលនោះ
- (ឃ) ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ និងសមាជិកជិតស្និទ្ធនៃគ្រួសាររបស់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ និង
- (ង) ស្ថាប័នដែលភាគកម្មនៃភាពជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិច្រើនត្រូវបានកាន់កាប់ដោយផ្ទាល់ ឬ ប្រយោល ដោយបុគ្គលណាមួយ ដូចបានពិពណ៌នាក្នុងចំណុច (គ) ឬ (ឃ), ឬ ស្ថាប័នដែលបុគ្គល ណាមួយនោះអាចអនុវត្តឥទ្ធិពលជាដុំកំភួនលើ។

ប្រតិបត្តិការភាគីពាក់ព័ន្ធ គឺជាការផ្ទេរធនធាន ឬ កាតព្វកិច្ចកិច្ចរវាងភាគីពាក់ព័ន្ធ ដោយមិនគិតថា តើតម្លៃត្រូវបានគិតថ្លៃ ឬ អត់នោះទេ។ ប្រតិបត្តិការរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ មិនរាប់បញ្ចូលប្រតិបត្តិការ ជាមួយស្ថាប័នផ្សេងទៀតណាមួយដែលជាភាគីពាក់ព័ន្ធមួយ ដោយសារការពឹងផ្អែកផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច របស់ខ្លួនទៅលើស្ថាប័នរាយការណ៍ ឬ រាជរដ្ឋាភិបាលដែលស្ថាប័នរាយការណ៍ស្ថិតនៅក្រោម។

លាតការរបស់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ គឺជាតម្លៃតបស្នង ឬ អត្ថប្រយោជន៍ណាមួយដែលទទួលបាន ដោយផ្ទាល់ ឬ ប្រយោលដោយថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ពីស្ថាប័នរាយការណ៍ សម្រាប់សេវាដែលបាន ផ្តល់ក្នុងនាមជាសមាជិករបស់ស្ថាប័នគ្រប់គ្រង ឬ ជាបុគ្គលិករបស់ស្ថាប័នរាយការណ៍។

ឥទ្ធិពលជាដុំកំភួន (សម្រាប់គោលបំណងនៃស្តង់ដារនេះ) គឺជាសិទ្ធិអំណាចដើម្បីចូលរួមក្នុងការធ្វើ សេចក្តីសម្រេចចិត្តគោលនយោបាយផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និងកិច្ចប្រតិបត្តិការរបស់ស្ថាប័នមួយ ប៉ុន្តែមិន គ្រប់គ្រងលើគោលនយោបាយទាំងនោះទេ។ ឥទ្ធិពលជាដុំកំភួន អាចត្រូវបានអនុវត្តតាមវិធីជាច្រើន ជាធម្មតាតាមរយៈការតំណាងនៅក្នុងក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ឬ ស្ថាប័នគ្រប់គ្រងប្រហាក់ប្រហែល ប៉ុន្តែក៏ អាចតាមរយៈ ឧទាហរណ៍ ការចូលរួមក្នុង (ក) ដំណើរការរៀបចំគោលនយោបាយ, (ខ) ប្រតិបត្តិការ ជាសាវ័ន្តរវាងស្ថាប័នជាច្រើននៅក្នុងស្ថាប័នសេដ្ឋកិច្ចមួយ, (គ) ការផ្លាស់ប្តូរគណៈគ្រប់គ្រង, ឬ

(យ) ការពឹងផ្អែកលើព័ត៌មានបច្ចេកទេស។ ឥទ្ធិពលជាដុំកំភួន អាចទទួលបានតាមរយៈភាគកម្មជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ, លក្ខន្តិកៈ ឬ កិច្ចព្រមព្រៀង។ ចំពោះភាគកម្មជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ, ឥទ្ធិពលជាដុំកំភួនត្រូវបានសន្មត ដោយអនុលោមតាមនិយមន័យដូចមានក្នុងស្តង់ដារ CPSAS ៣៦។

វាក្យសព្ទដែលបានកំណត់និយមន័យក្នុងស្តង់ដារ CPSAS ផ្សេងទៀត ត្រូវបានប្រើក្នុងស្តង់ដារនេះដោយមានអត្ថន័យដូចគ្នានឹងស្តង់ដារទាំងនោះដែរ ហើយត្រូវបានកំណត់ឡើងវិញនៅក្នុង សទ្ទានុក្រមនៃវាក្យសព្ទដែលបានកំណត់និយមន័យ ដែលត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយជាប់ដោយឡែក។

សមាជិកជិតស្និទ្ធនៃគ្រួសាររបស់បុគ្គល

៥. ការវិនិច្ឆ័យ នឹងមានភាពចាំបាច់ក្នុងការកំណត់ថាតើបុគ្គលមួយគួរត្រូវបានកំណត់ជាសមាជិកជិតស្និទ្ធមួយនៃគ្រួសាររបស់បុគ្គល សម្រាប់គោលបំណងនៃការអនុវត្តស្តង់ដារនេះដែរឬទេ។ ផ្ទុយពីនេះ ក្នុងករណីមិនមានព័ត៌មានផ្ទុយពីនេះ ដូចជា ប្តីប្រពន្ធ ឬ សាច់ញាតិផ្សេងទៀតដែលមានភាពជិតស្និទ្ធជាមួយបុគ្គលនោះតទៅទៀត, សមាជិកគ្រួសារនិងសាច់ញាតិជិតស្និទ្ធដូចខាងក្រោម ត្រូវបានសន្មតថាមាន ឬ ប្រឈមនឹងឥទ្ធិពលបែបនេះ ដើម្បីបំពេញតាមនិយមន័យនៃសមាជិកជិតស្និទ្ធនៃគ្រួសាររបស់បុគ្គល៖

- (ក) ប្តីប្រពន្ធ, ដៃគូរួមរស់, កូនក្នុងបន្ទុក, ឬ សាច់ញាតិដែលរស់នៅក្នុងផ្ទះតែមួយ
- (ខ) ដីដូនជីតា, ម្តាយឪពុក, កូនមិននៅក្នុងបន្ទុក, ចៅ, បងប្អូនប្រុសឬស្រី និង
- (គ) ប្តីប្រពន្ធ ឬ ដៃគូរួមរស់របស់កូន, ម្តាយឪពុកក្មេក, បងប្អូនប្រុសឬស្រីថ្លៃ។

ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់

៦. ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ រួមមាន នាយក ឬ សមាជិកទាំងអស់នៃស្ថាប័នគ្រប់គ្រងរបស់ស្ថាប័នរាយការណ៍ដែលស្ថាប័នគ្រប់គ្រងនោះមានសិទ្ធិអំណាចនិងការទទួលខុសត្រូវសម្រាប់ការរៀបចំផែនការ, ការដឹកនាំ និងការគ្រប់គ្រងសកម្មភាពរបស់ស្ថាប័ន។ ក្នុងកម្រិតរាជរដ្ឋាភិបាលទាំងមូល, ស្ថាប័នគ្រប់គ្រងអាចមានតំណាងដែលត្រូវបានជ្រើសរើស ឬ ចាត់តាំង (ឧទាហរណ៍ នាយករដ្ឋមន្ត្រី ឬ អភិបាល, រដ្ឋមន្ត្រី, ក្រុមប្រឹក្សា និងអភិបាលរងក្រុង ឬ អ្នកឈរឈ្មោះ) ។

៧. នៅពេលស្ថាប័នត្រូវប្រឈមនឹងការត្រួតពិនិត្យរបស់តំណាងដែលបានជ្រើសរើស ឬ ចាត់តាំងនៃស្ថាប័នគ្រប់គ្រងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដែលស្ថាប័នស្ថិតក្រោម, បុគ្គលនោះត្រូវបានចាត់ទុកជាថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ ប្រសិនបើមុខងារនៃការត្រួតពិនិត្យ រួមបញ្ចូលនូវសមត្ថកិច្ចនិងការទទួលខុសត្រូវសម្រាប់ការរៀបចំផែនការ, ការដឹកនាំ និងការត្រួតពិនិត្យសកម្មភាពរបស់ស្ថាប័ន។ ក្នុងយុត្តាធិការជាច្រើន, ទីប្រឹក្សាសំខាន់របស់បុគ្គលនោះ អាចនឹងពុំមានសមត្ថកិច្ចគ្រប់គ្រាន់ ទាំងផ្លូវច្បាប់ ឬ ផ្សេងពីនេះ ដើម្បីបំពេញតាមនិយមន័យនៃថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់។ ក្នុងយុត្តាធិការផ្សេងទៀត, ទីប្រឹក្សាសំខាន់របស់បុគ្គលនោះអាចត្រូវបានចាត់ទុកជាថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ ព្រោះពួកគេមានទំនាក់ទំនងការងារពិសេសមួយ ជាមួយបុគ្គលដែលមានសិទ្ធិគ្រប់គ្រងទៅលើស្ថាប័ន។ ជាលទ្ធផល ពួកគេមាន

សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មានសម្ងាត់ ហើយក៏អាចអនុវត្តការគ្រប់គ្រង ឬ ឥទ្ធិពលជាដុំកំភួនលើស្ថាប័ន។ ការវិនិច្ឆ័យត្រូវបានតម្រូវក្នុងការវាយតម្លៃថាតើបុគ្គលមួយគឺជាទីប្រឹក្សាសំខាន់មួយ និងថាតើទីប្រឹក្សា នោះបំពេញតាមនិយមន័យនៃថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ ឬ ជាភាគីពាក់ព័ន្ធមួយដែរឬទេ។

- ៨. ស្ថាប័នគ្រប់គ្រង ជាមួយគ្នានឹងនាយកប្រតិបត្តិ និងក្រុមថ្នាក់គ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់ មានសមត្ថកិច្ចនិង ការទទួលខុសត្រូវក្នុងការរៀបចំផែនការ និងការគ្រប់គ្រងសកម្មភាពរបស់ស្ថាប័ន, ការគ្រប់គ្រង ធនធានរបស់ស្ថាប័ន និងសម្រាប់ការសម្រេចបានជាមួយនូវគោលបំណងរបស់ស្ថាប័ន។ ជាលទ្ធផល ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ នឹងរួមមាន នាយកប្រតិបត្តិ និងក្រុមថ្នាក់គ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់របស់ស្ថាប័នរាយ- ការណ៍។ ក្នុងយុត្តាធិការមួយចំនួន មន្ត្រីរាជការស៊ីវិលនឹងមិនមានសមត្ថកិច្ចនិងការទទួលខុសត្រូវ គ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីអាចមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ជាថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ (ដូចបានកំណត់ដោយ ស្តង់ដារនេះ) របស់ស្ថាប័នរាយការណ៍នៃរាជរដ្ឋាភិបាលទាំងមូលនោះទេ។ នៅក្នុងករណីទាំងនេះ ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ នឹងរួមមានតែសមាជិកនៃស្ថាប័នគ្រប់គ្រងដែលត្រូវបានជ្រើសរើស ដែលមាន ការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតសម្រាប់រាជរដ្ឋាភិបាល ជាទូទៅ បុគ្គលទាំងនេះត្រូវបានសំដៅដល់ គណៈរដ្ឋមន្ត្រី។
- ៩. ក្រុមថ្នាក់គ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់នៃស្ថាប័នសេដ្ឋកិច្ចមួយ អាចរួមមានបុគ្គលដែលមកពីស្ថាប័នគ្រប់គ្រង និងស្ថាប័នផ្សេងទៀត ដែលបង្កើតបានជាស្ថាប័នសេដ្ឋកិច្ច។

ភាគីពាក់ព័ន្ធ

- ១០. ក្នុងការពិចារណាអំពីទំនាក់ទំនងភាគីពាក់ព័ន្ធដែលអាចកើតមានឡើងនីមួយៗ, ការយកចិត្តទុក ដាក់ត្រូវបានបង្វែរទៅរកខ្លឹមសារនៃទំនាក់ទំនង និងមិនមែនលើទម្រង់ច្បាប់ទាំងស្រុងនោះទេ។
- ១១. នៅពេលស្ថាប័នពីរមានសមាជិកមួយរូបនៃថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់តែមួយដូចគ្នា វាមានការចាំបាច់ ក្នុងការពិចារណាអំពីភាពដែលអាចកើតមានឡើង និងធ្វើការវាយតម្លៃអំពីភាពដែលអាចកើត មានឡើងថា បុគ្គលនោះអាចមានឥទ្ធិពលលើគោលនយោបាយរបស់ស្ថាប័នទាំងពីរ នៅពេល មានការទាក់ទងជាមួយគ្នា។ ទោះបីជាយ៉ាងណា ការពិតដែលថា មានសមាជិកមួយរូបនៃថ្នាក់- គ្រប់គ្រងសំខាន់តែមួយដូចគ្នា មិនបង្កើតឱ្យមានទំនាក់ទំនងភាគីពាក់ព័ន្ធនោះទេ។
- ១២. នៅក្នុងបរិបទនៃស្តង់ដារនេះ ខាងក្រោមត្រូវបានចាត់ទុកថាមិនមែនជាភាគីពាក់ព័ន្ធនោះទេ៖
 - (ក) (i) អ្នកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានក្នុងដំណើរការអាជីវកម្មរបស់ពួកគេ និង
 - (ii) សហជីព

ក្នុងដំណើរការនៃទំនាក់ទំនងធម្មតាជាមួយស្ថាប័ន តែនៅក្នុងវិសាលភាពនៃទំនាក់ទំនង ទាំងនោះ (ទោះបីជាពួកគេអាចរឹតត្បិតសេរីភាពនៃសកម្មភាពរបស់ស្ថាប័ន ឬ ចូលរួមក្នុង ដំណើរការនៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់ស្ថាប័នក៏ដោយ) និង

- (ខ) ស្ថាប័នមួយដែលមានទំនាក់ទំនងត្រឹមតែជាភ្នាក់ងារមួយ។

១៣. ទំនាក់ទំនងភាគីពាក់ព័ន្ធ អាចកើតមានឡើង នៅពេលបុគ្គលមួយរូបគឺជាសមាជិកនៃស្ថាប័ន គ្រប់គ្រង ឬ ចូលរួមក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និងកិច្ចប្រតិបត្តិការរបស់ស្ថាប័ន រាយការណ៍។ ទំនាក់ទំនងភាគីពាក់ព័ន្ធ ក៏អាចកើតមានឡើងផងដែរ តាមរយៈទំនាក់ទំនងកិច្ចប្រតិបត្តិការខាងក្រៅរវាងស្ថាប័នរាយការណ៍និងភាគីពាក់ព័ន្ធ។ ទំនាក់ទំនងបែបនេះជារឿយៗ នឹងជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងកម្រិតនៃការពឹងផ្អែកផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច។
១៤. ការពឹងផ្អែកផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច នៅពេលស្ថាប័នមួយពឹងផ្អែកលើស្ថាប័នមួយទៀត ដោយស្ថាប័ននោះ ពឹងផ្អែកទៅលើទំហំដុំកំភួននៃការទទួលបាននូវមូលនិធិរបស់ខ្លួន ឬ ការលក់ទំនិញនិងសេវា នឹងមិនអាចនាំឱ្យមានការគ្រប់គ្រង ឬ ឥទ្ធិពលដុំកំភួន ហើយជាលទ្ធផលនឹងមិនអាចបង្កើតឱ្យ មានទំនាក់ទំនងភាគីពាក់ព័ន្ធនោះទេ។ ជាក់ស្តែង អតិថិជន, អ្នកផ្គត់ផ្គង់, អ្នកផ្តល់សិទ្ធិផ្តាច់មុខ, អ្នកចែកចាយ ឬ ភ្នាក់ងារទូទៅ ដែលស្ថាប័នសាធារណៈមានប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មជាមួយ ក្នុង ទំហំដុំកំភួន នឹងមិនមែនជាភាគីពាក់ព័ន្ធ ដោយសារតែការពឹងផ្អែកផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចនោះឡើយ។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ ការពឹងផ្អែកផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច រួមជាមួយនឹងកត្តាផ្សេងទៀត អាចបង្កើតឱ្យមាន ឥទ្ធិពលដុំកំភួន និងជាលទ្ធផល បង្កើតឱ្យមានទំនាក់ទំនងភាគីពាក់ព័ន្ធ។ ការវិនិច្ឆ័យត្រូវបាន តម្រូវ ក្នុងការវាយតម្លៃអំពីផលប៉ះពាល់នៃការពឹងផ្អែកផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចទៅលើទំនាក់ទំនងមួយ។ នៅពេលស្ថាប័នរាយការណ៍ពឹងផ្អែកផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចទៅលើស្ថាប័នមួយទៀត, ស្ថាប័នរាយការណ៍ ត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យធ្វើការលាតត្រដាងអំពីការកើតឡើងនូវការពឹងផ្អែកនោះ។
១៥. និយមន័យនៃភាគីពាក់ព័ន្ធ រួមមាន ស្ថាប័នដែលគ្រប់គ្រងដោយថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់, សមាជិក គ្រួសារជិតស្និទ្ធរបស់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ទាំងនោះ ឬ ម្ចាស់ភាគហ៊ុនសំខាន់ៗ (ឬ ប្រហាក់ប្រហែល ដែលស្ថាប័នមិនមានចរនាសម្ព័ន្ធមូលធនផ្លូវការ) របស់ស្ថាប័នរាយការណ៍។ និយមន័យ នៃភាគីពាក់ព័ន្ធ ក៏រួមបញ្ចូលនូវកាលៈទេសៈដែលភាគីមួយមានសមត្ថភាពអនុវត្តឥទ្ធិពលដុំកំភួនទៅលើភាគីមួយផ្សេងទៀត។ ក្នុងវិស័យសាធារណៈ, បុគ្គល ឬ ស្ថាប័នមួយអាចទទួលបាន នូវការទទួលខុសត្រូវលើការត្រួតពិនិត្យសម្រាប់ស្ថាប័នរាយការណ៍មួយ ដែលផ្តល់ឱ្យបុគ្គល ឬ ស្ថាប័ននោះនូវឥទ្ធិពលដុំកំភួន ប៉ុន្តែមិនមែនជាការគ្រប់គ្រង លើការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តផ្នែក ហិរញ្ញវត្ថុនិងកិច្ចប្រតិបត្តិការរបស់ស្ថាប័នរាយការណ៍នោះទេ។ សម្រាប់គោលបំណងនៃស្តង់ដារ នេះ, ឥទ្ធិពលដុំកំភួនត្រូវបានកំណត់និយមន័យ ដើម្បីរួមបញ្ចូលនូវក្រុមហ៊ុនរួមទុន។

លាតការរបស់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់

១៦. លាតការរបស់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ រួមបញ្ចូលនូវលាតការដែលទទួលបានដោយបុគ្គលពីស្ថាប័ន រាយការណ៍ សម្រាប់សេវាដែលបានផ្តល់ឱ្យស្ថាប័នរាយការណ៍ក្នុងនាមជាសមាជិករបស់ស្ថាប័ន គ្រប់គ្រង ឬ បុគ្គលិក។ អត្ថប្រយោជន៍ដែលទទួលបានដោយផ្ទាល់ ឬ ដោយប្រយោលពីស្ថាប័ន សម្រាប់សេវាក្នុងសមត្ថភាពណាមួយក្រៅពីជាបុគ្គលិក ឬ ជាសមាជិកនៃស្ថាប័នគ្រប់គ្រង មិន

បំពេញតាមនិយមន័យនៃលាតការរបស់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់នៅក្នុងស្តង់ដារនេះទេ។ ទោះបីជាយ៉ាងណា, កថាខណ្ឌ ៣៤ តម្រូវឱ្យមានការលាតត្រដាងអំពីអត្ថប្រយោជន៍ដទៃផ្សេងទៀតទាំងនេះឱ្យបានជាក់លាក់។ លាតការរបស់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ មិនរួមបញ្ចូលតម្លៃតបស្នងណាមួយដែលបានផ្តល់ជូនជាការទូទាត់សងសម្រាប់ចំណាយដែលបានកើតឡើងដោយបុគ្គលទាំងនេះសម្រាប់អត្ថប្រយោជន៍របស់ស្ថាប័នរាយការណ៍ ដូចជា ការទូទាត់សងទៅលើចំណាយស្នាក់នៅសម្រាប់ការធ្វើដំណើរពាក់ព័ន្ធនឹងការងារនោះទេ។

សិទ្ធិបោះឆ្នោត

១៧. និយមន័យនៃភាគីពាក់ព័ន្ធ នឹងរួមបញ្ចូលនូវបុគ្គលទាំងឡាយណាដែលមានភាគកម្មជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិដោយផ្ទាល់ ឬ ប្រយោល ក្នុងសិទ្ធិបោះឆ្នោតរបស់ស្ថាប័នរាយការណ៍ដែលផ្តល់ឱ្យបុគ្គលទាំងនោះនូវឥទ្ធិពលជាក់លាក់ក្នុងលើស្ថាប័ន។ ការកាន់កាប់ភាគកម្មក្នុងសិទ្ធិបោះឆ្នោតរបស់ស្ថាប័នអាចកើតឡើង នៅពេលស្ថាប័នសាធារណៈមានរចនាសម្ព័ន្ធសាជីវកម្ម ហើយរដ្ឋមន្ត្រី ឬ ភ្នាក់ងាររបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកាន់កាប់ភាគហ៊ុននៅក្នុងស្ថាប័ន។

បញ្ហាប្រឈមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ

១៨. ទំនាក់ទំនងភាគីពាក់ព័ន្ធ កើតឡើងទូទាំងវិស័យសាធារណៈ ពីព្រោះ៖
- (ក) អង្គភាពរដ្ឋបាល ស្ថិតក្រោមទិសដៅជារួមរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលប្រតិបត្តិ និងជាចុងក្រោយរដ្ឋសភា ឬ ស្ថាប័នប្រហាក់ប្រហែលដែលមានមន្ត្រីដែលត្រូវបានជ្រើសរើស ឬ ចាត់តាំង ហើយធ្វើប្រតិបត្តិការរួមគ្នា ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល
 - (ខ) នាយកដ្ឋាន និងភ្នាក់ងាររបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ជារឿយៗតែងតែរៀបចំសកម្មភាពចាំបាច់ដើម្បីសម្រេចបានសមិទ្ធផលផ្សេងៗដែលស្ថិតក្រោមការទទួលខុសត្រូវ និងគោលបំណងរបស់ខ្លួន តាមរយៈស្ថាប័នក្រោមការគ្រប់គ្រងដាច់ដោយឡែកពីគ្នា និងតាមរយៈស្ថាប័នដែលនាយកដ្ឋាន និងភ្នាក់ងាររបស់រាជរដ្ឋាភិបាលមានឥទ្ធិពលជាក់លាក់ក្នុងលើ និង
 - (គ) រដ្ឋមន្ត្រី ឬ សមាជិកដែលត្រូវបានជ្រើសរើស ឬ ចាត់តាំងផ្សេងទៀតរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងក្រុមថ្នាក់គ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់ អាចប្រើឥទ្ធិពលជាក់លាក់ក្នុងលើកិច្ចប្រតិបត្តិការរបស់នាយកដ្ឋាន ឬ ភ្នាក់ងារ។
១៩. ការលាតត្រដាងអំពីទំនាក់ទំនងភាគីពាក់ព័ន្ធ និងប្រតិបត្តិការភាគីពាក់ព័ន្ធជាក់លាក់ ព្រមទាំងទំនាក់ទំនងនៃប្រតិបត្តិការទាំងនោះ មានភាពចាំបាច់សម្រាប់គោលបំណងគណនេយ្យភាព និងអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់អាចយល់ដឹងបានកាន់តែប្រសើរអំពីរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ថាប័នរាយការណ៍ ពីព្រោះ៖

- (ក) ទំនាក់ទំនងភាគីពាក់ព័ន្ធ អាចមានឥទ្ធិពលទៅលើរបៀបដែលស្ថាប័នមួយធ្វើប្រតិបត្តិការជាមួយនឹងស្ថាប័នផ្សេងទៀត ក្នុងការសម្រេចបាននូវគោលបំណងរៀងៗខ្លួន និងរបៀបដែលស្ថាប័នធ្វើប្រតិបត្តិការរួមគ្នាជាមួយនឹងស្ថាប័នផ្សេងទៀត ក្នុងការសម្រេចបាននូវគោលបំណងរួម ឬ គោលបំណងសមូហភាព
- (ខ) ទំនាក់ទំនងភាគីពាក់ព័ន្ធ អាចធ្វើឱ្យស្ថាប័នមួយប្រឈមនឹងហានិភ័យ ឬ ផ្តល់ឱកាសដែលនឹងមិនអាចកើតមានឡើង ប្រសិនបើមិនមានវត្តមាននៃទំនាក់ទំនងទាំងនោះ និង
- (គ) ភាគីពាក់ព័ន្ធ អាចមានប្រតិបត្តិការដែលភាគីមិនពាក់ព័ន្ធ មិនចូលរួម ឬ អាចឯកភាពលើប្រតិបត្តិការដែលមានលក្ខខណ្ឌផ្សេងគ្នាពីលក្ខខណ្ឌដែលជាធម្មតាមានចំពោះភាគីមិនពាក់ព័ន្ធ។ ករណីនេះកើតមានឡើងជាញឹកញាប់នៅក្នុងនាយកដ្ឋាននិងភ្នាក់ងាររបស់រាជរដ្ឋាភិបាល នៅពេលទំនិញនិងសេវាត្រូវបានផ្ទេររវាងនាយកដ្ឋានក្នុងតម្លៃទាបជាងការទទួលបានមកវិញនូវថ្លៃដើមពេញលេញ ជាផ្នែកមួយនៃនីតិវិធីកិច្ចប្រតិបត្តិការធម្មតាដែលមានសង្គតិភាពជាមួយនឹងការសម្រេចបានគោលបំណងរបស់ស្ថាប័នរាយការណ៍និងរាជរដ្ឋាភិបាល។ រាជរដ្ឋាភិបាល និងស្ថាប័នសាធារណៈនីមួយៗ ត្រូវបានរំពឹងថានឹងប្រើប្រាស់ធនធានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ស័ក្តិសិទ្ធភាព និងស្របតាមគោលបំណង និងចាត់ចែងថវិការដ្ឋ ដោយមានភាពស្មោះត្រង់ខ្ពស់បំផុត។ ការកើតឡើងនៃទំនាក់ទំនងភាគីពាក់ព័ន្ធ មានន័យថា ភាគីមួយអាចគ្រប់គ្រង ឬ មានឥទ្ធិពលជំរុញកិច្ចលើសកម្មភាពរបស់ភាគីមួយទៀត។ ករណីនេះផ្តល់ឱកាសឱ្យប្រតិបត្តិការកើតឡើង ផ្អែកតាមមូលដ្ឋានមួយដែលអាចផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់ភាគីម្ខាងដោយមិនសមស្រប ដែលអាចធ្វើឱ្យភាគីម្ខាងទៀតត្រូវខាតបង់។

២០. ការលាតត្រដាងអំពីប្រភេទជាក់លាក់នៃប្រតិបត្តិការភាគីពាក់ព័ន្ធដែលកើតឡើង និងលក្ខខណ្ឌដែលប្រតិបត្តិការទាំងនោះត្រូវបានធ្វើឡើង អនុញ្ញាតឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់អាចធ្វើការវាយតម្លៃអំពីផលប៉ះពាល់នៃប្រតិបត្តិការទាំងនោះលើស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងលទ្ធផលហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ថាប័នព្រមទាំងសមត្ថភាពរបស់ស្ថាប័ន ក្នុងការផ្តល់សេវាដែលបានឯកភាព។ ការលាតត្រដាងនេះ ក៏ធានាផងដែរថា ស្ថាប័នមានតម្លាភាពក្នុងទំនាក់ទំនងរបស់ខ្លួនជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធ។

លាតការរបស់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់

២១. ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ កាន់តំណែងជាមួយការទទួលខុសត្រូវក្នុងស្ថាប័ន។ ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ត្រូវទទួលខុសត្រូវលើទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រ និងការគ្រប់គ្រងកិច្ចប្រតិបត្តិការរបស់ស្ថាប័នមួយ និងត្រូវបានផ្តល់ទំនុកចិត្តជាមួយសមត្ថកិច្ចជំរុញកិច្ច។ ប្រាក់បៀវត្សរបស់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ត្រូវបានកំណត់ដោយលក្ខន្តិកៈ ឬ សាលាក្តីឯករាជ្យ ឬ ស្ថាប័នផ្សេងទៀតដែលឯករាជ្យពីស្ថាប័នរាយការណ៍។ ទោះបីយ៉ាងណា ការទទួលខុសត្រូវរបស់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់អាចអនុញ្ញាតឱ្យពួកគេមានឥទ្ធិពលលើអត្ថប្រយោជន៍របស់ការិយាល័យដែលហូរទៅកាន់ពួកគេ ឬ ភាគីពាក់ព័ន្ធ

របស់ពួកគេ។ ស្តង់ដារនេះតម្រូវឱ្យមានការលាតត្រដាងជាក់លាក់អំពី (ក) លាភការរបស់ថ្នាក់-គ្រប់គ្រងសំខាន់ និងសមាជិកគ្រួសារជិតស្និទ្ធរបស់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ ក្នុងអំឡុងការិយបរិច្ឆេទរាយការណ៍ (ខ) កម្មវិធីដែលបានផ្តល់ឱ្យពួកគេ (គ) តម្លៃតបស្នងដែលបានផ្តល់ឱ្យពួកគេសម្រាប់សេវាដែលពួកគេផ្តល់ឱ្យស្ថាប័ន ជាជាងក្នុងនាមជាសមាជិកមួយរូបនៃស្ថាប័នគ្រប់គ្រង ឬ ជាបុគ្គលិក។ ការលាតត្រដាងដែលបានតម្រូវដោយស្តង់ដារនេះ នឹងធានាថា កម្រិតតម្លាភាពជាអប្បបរមាសមរម្យ ត្រូវបានអនុវត្តចំពោះលាភការរបស់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់និងសមាជិកគ្រួសារជិតស្និទ្ធរបស់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់។

ភាពជាសាវ័ន្ត

២២. ស្តង់ដារ CPSAS ១ តម្រូវឱ្យមានការលាតត្រដាងដាច់ដោយឡែកអំពីធាតុជាសាវ័ន្ត។ ភាពជាសាវ័ន្តនៃធាតុមួយ ត្រូវបានកំណត់ដោយយោងទៅតាមចរិតលក្ខណៈ ឬ ទំហំនៃធាតុនោះ។ នៅពេលធ្វើការវាយតម្លៃអំពីភាពជាសាវ័ន្តនៃប្រតិបត្តិការភាគីពាក់ព័ន្ធ, ចរិតលក្ខណៈនៃទំនាក់ទំនងរវាងស្ថាប័នរាយការណ៍ និងភាគីពាក់ព័ន្ធ ព្រមទាំងចរិតលក្ខណៈនៃប្រតិបត្តិការ អាចមានន័យថា ប្រតិបត្តិការមួយមានភាពជាសាវ័ន្ត ដោយមិនគិតពីទំហំនៃប្រតិបត្តិការនោះ។

ការលាតត្រដាង

២៣. ក្នុងប្រទេសជាច្រើន ច្បាប់និងវិធាននៃការរាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត តម្រូវឱ្យរាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ថាប័នឯកជននិងស្ថាប័នសាធារណៈដែលមានលក្ខណៈពាណិជ្ជកម្ម លាតត្រដាងព័ត៌មានអំពីប្រភេទជាក់លាក់នៃភាគីពាក់ព័ន្ធ និងប្រតិបត្តិការភាគីពាក់ព័ន្ធ។ ជាក់ស្តែង ការយកចិត្តទុកដាក់ត្រូវបានផ្ដោតទៅលើប្រតិបត្តិការរបស់ស្ថាប័ន ជាមួយនាយក ឬ សមាជិកនៃស្ថាប័នគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួន និងជាមួយក្រុមថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ ជាពិសេសលាភការនិងកម្មវិធីរបស់ពួកគេ។ នេះគឺដោយសារ (ក) ការទទួលខុសត្រូវរបស់នាយក, សមាជិកនៃស្ថាប័នគ្រប់គ្រង និងក្រុមថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ និង (ខ) ព្រោះពួកគេមានសិទ្ធិអំណាចទូលំទូលាយលើការប្រើប្រាស់ធនធានរបស់ស្ថាប័ន។ ក្នុងយុគ្រាធិការមួយចំនួន, លក្ខខណ្ឌចាំបាច់ប្រហាក់ប្រហែល ត្រូវបានរួមបញ្ចូលនៅក្នុងលក្ខន្តិកៈ និងបទប្បញ្ញត្តិដែលត្រូវអនុវត្តចំពោះស្ថាប័នសាធារណៈ។
២៤. ស្តង់ដារ CPSASs មួយចំនួន ក៏តម្រូវឱ្យមានការលាតត្រដាងអំពីប្រតិបត្តិការជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធផងដែរ។ ឧទាហរណ៍ ស្តង់ដារ CPSAS ១ តម្រូវឱ្យមានការលាតត្រដាងអំពីចំនួនទឹកប្រាក់ដែលត្រូវសងនិងត្រូវទទួលពីស្ថាប័នគ្រប់គ្រង, ស្ថាប័នក្រោមការគ្រប់គ្រងដូចគ្នា, ក្រុមហ៊ុនញាតិសម្ព័ន្ធ, និងភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត។ ស្តង់ដារ CPSAS ៣៨ *ការលាតត្រដាងអំពីអត្ថប្រយោជន៍នៅក្នុងស្ថាប័នផ្សេងទៀត* តម្រូវឱ្យស្ថាប័នលាតត្រដាងព័ត៌មានដែលអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់រាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរួមរបស់ស្ថាប័ន អាចយល់ដឹងអំពីសមាសភាពនៃស្ថាប័នសេដ្ឋកិច្ច និងព័ត៌មានអំពីកិច្ចព្រមព្រៀងរួមនីមួយៗ និងក្រុមហ៊ុនញាតិសម្ព័ន្ធដែលមានភាពជាសាវ័ន្តចំពោះស្ថាប័នរាយការណ៍។

ការលាតត្រដាងអំពីការគ្រប់គ្រង

២៥. ទំនាក់ទំនងភាគីពាក់ព័ន្ធ នៅពេលមានការគ្រប់គ្រង ត្រូវលាតត្រដាង ដោយមិនគិតថាតើមានប្រតិបត្តិការរវាងភាគីពាក់ព័ន្ធ ដែរឬអត់នោះទេ។
២៦. ដើម្បីឱ្យអ្នកអានរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ បង្កើតជាទស្សនៈអំពីផលប៉ះពាល់នៃទំនាក់ទំនងភាគីពាក់ព័ន្ធលើស្ថាប័នរាយការណ៍មួយ វាមានការចាំបាច់ក្នុងការលាតត្រដាងអំពីទំនាក់ទំនងភាគីពាក់ព័ន្ធ នៅពេលមានការគ្រប់គ្រង ដោយមិនគិតថាតើមានប្រតិបត្តិការរវាងភាគីពាក់ព័ន្ធដែរឬអត់នោះទេ។ វារួមបញ្ចូលនូវការលាតត្រដាងអំពីឈ្មោះរបស់ស្ថាប័នក្រោមការគ្រប់គ្រងណាមួយ, ឈ្មោះរបស់ស្ថាប័នគ្រប់គ្រងផ្ទាល់ និងឈ្មោះរបស់ស្ថាប័នគ្រប់គ្រងចុងក្រោយ ប្រសិនបើមាន។

ការលាតត្រដាងអំពីប្រតិបត្តិការភាគីពាក់ព័ន្ធ

២៧. ចំពោះប្រតិបត្តិការរវាងភាគីពាក់ព័ន្ធ ជាជាងប្រតិបត្តិការដែលអាចកើតឡើងក្នុងទំនាក់ទំនងរវាងអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ឬ អតិថិជន/អ្នកទទួលបានផលធម្មតា ក្រោមលក្ខខណ្ឌដែលមានភាពអនុគ្រោះតិចឬច្រើនជាងលក្ខខណ្ឌដែលសមហេតុផលក្នុងការរំពឹងទុកថា ស្ថាប័ននឹងអនុវត្តលក្ខខណ្ឌនោះ ប្រសិនបើមានទំនាក់ទំនងជាមួយបុគ្គល ឬ ស្ថាប័ននោះ ក្នុងប្រតិបត្តិការជំហោងដែរនៅក្នុងកាលៈទេសៈដូចគ្នា, ស្ថាប័នរាយការណ៍ត្រូវលាតត្រដាងអំពី៖
- (ក) ចរិតលក្ខណៈនៃទំនាក់ទំនងភាគីពាក់ព័ន្ធ
 - (ខ) ប្រភេទនៃប្រតិបត្តិការដែលបានកើតឡើង និង
 - (គ) ធាតុនៃប្រតិបត្តិការចាំបាច់ ដើម្បីបញ្ជាក់ពីសារៈសំខាន់នៃប្រតិបត្តិការទាំងនោះចំពោះកិច្ចប្រតិបត្តិការរបស់ស្ថាប័នរាយការណ៍ និងមានភាពគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់នូវព័ត៌មានដែលមានភាពពាក់ព័ន្ធ និងមានការបង្ហាញដ៏ត្រឹមត្រូវសម្រាប់គោលបំណងនៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត និងគណនេយ្យភាព។
២៨. ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍នៃស្ថានភាពដែលស្ថាប័នរាយការណ៍មួយអាចលាតត្រដាងអំពីប្រតិបត្តិការភាគីពាក់ព័ន្ធ៖
- (ក) ការផ្តល់សេវា ឬ ការទទួលសេវា
 - (ខ) ការទិញ ឬ ការផ្ទេរ/ការលក់ទំនិញ (បានបញ្ចប់ ឬ មិនទាន់បញ្ចប់)
 - (គ) ការទិញ ឬ ការផ្ទេរ/ការលក់ទ្រព្យ និងទ្រព្យសកម្មផ្សេងទៀត
 - (ឃ) កិច្ចព្រមព្រៀងភ្នាក់ងារ
 - (ង) កិច្ចព្រមព្រៀងភក្តិសន្យា
 - (ច) ការផ្ទេរការស្រាវជ្រាវ និងការអភិវឌ្ឍ

- (ឆ) កិច្ចព្រមព្រៀងអាជ្ញាបណ្ណ
- (ជ) ហិរញ្ញប្បទាន (រួមបញ្ចូលកម្ចី, ការចូលរួមដើមទុន, អំណោយ មិនថាជាសាច់ប្រាក់ ឬជាសម្ភារៈ និងការផ្គត់ផ្គង់ហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត រួមទាំងកិច្ចព្រមព្រៀងចែករំលែកថ្លៃដើម) និង
- (ឈ) ការធានា ឬ ទ្រព្យដាក់ធានា។

២៩. ស្ថាប័នសាធារណៈធ្វើប្រតិបត្តិការជាមួយគ្នាយ៉ាងទូលំទូលាយជាប្រចាំថ្ងៃ។ ប្រតិបត្តិការទាំងនេះអាចកើតឡើងតាមថ្លៃដើម, តិចជាងថ្លៃដើម ឬ មិនគិតថ្លៃ។ ឧទាហរណ៍ នាយកដ្ឋានសេវារដ្ឋបាលមួយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលអាចផ្តល់ទីតាំងការិយាល័យដោយមិនគិតថ្លៃ ទៅឱ្យនាយកដ្ឋានផ្សេងទៀត ឬ ស្ថាប័នសាធារណៈមួយអាចដើរតួជាភ្នាក់ងារទិញសម្រាប់ស្ថាប័នសាធារណៈផ្សេងទៀត។ សម្រាប់គំរូមួយចំនួនរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ប្រហែលជាអាចមានសមត្ថភាពក្នុងការទទួលបានមកវិញនូវថ្លៃដើមនៃការផ្តល់សេវាពេញលេញ។ នាយកដ្ឋាន គឺជាភាគីពាក់ព័ន្ធ ព្រោះនាយកដ្ឋានស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរួម ហើយប្រតិបត្តិការទាំងនេះ បំពេញតាមនិយមន័យនៃប្រតិបត្តិការភាគីពាក់ព័ន្ធ។ ទោះបីយ៉ាងណាការលាតត្រដាងព័ត៌មានអំពីប្រតិបត្តិការរវាងស្ថាប័នទាំងនេះមិនត្រូវបានតម្រូវនោះទេ នៅពេលដែលប្រតិបត្តិការ (ក) មានសង្គតិភាពជាមួយនឹងទំនាក់ទំនងប្រតិបត្តិការធម្មតារវាងស្ថាប័ន និង (ខ) ត្រូវបានធ្វើឡើងក្រោមលក្ខខណ្ឌដែលមានលក្ខណៈធម្មតាសម្រាប់ប្រតិបត្តិការបែបនេះ នៅក្នុងកាលៈទេសៈទាំងនេះ។ ការដកចេញនូវប្រតិបត្តិការភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងនេះចេញពីលក្ខខណ្ឌចាំបាច់នៃការលាតត្រដាងនៃកថាខណ្ឌ ២៧ ឆ្លុះបញ្ចាំងថាស្ថាប័នសាធារណៈធ្វើប្រតិបត្តិការជាមួយគ្នា ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលបំណងរួម និងទទួលស្គាល់ថា យន្តការខុសគ្នា អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ សម្រាប់ការផ្តល់សេវាដោយស្ថាប័នសាធារណៈក្នុងយុត្តាធិការផ្សេងគ្នា។ ស្តង់ដារនេះតម្រូវឱ្យមានការលាតត្រដាងអំពីប្រតិបត្តិការភាគីពាក់ព័ន្ធតែនៅពេលប្រតិបត្តិការទាំងនោះកើតឡើង ជាជាងដោយអនុលោមតាមប៉ារ៉ាម៉ែត្រប្រតិបត្តិការដែលបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងយុត្តាធិការនោះ។

៣០. ព័ត៌មានអំពីប្រតិបត្តិការភាគីពាក់ព័ន្ធដែលចាំបាច់ត្រូវធ្វើការលាតត្រដាង ដើម្បីបំពេញបានតាមគោលបំណងនៃការរាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់គោលបំណងទូទៅ ជាធម្មតា រួមបញ្ចូលនូវ៖

- (ក) ការពិពណ៌នាអំពីចរិតលក្ខណៈនៃទំនាក់ទំនងជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធ ដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងប្រតិបត្តិការទាំងនេះ ឧទាហរណ៍ មិនថាទំនាក់ទំនងនោះគឺជាទំនាក់ទំនងមួយរបស់ស្ថាប័នគ្រប់គ្រង, ស្ថាប័នក្រោមការគ្រប់គ្រង, ស្ថាប័នក្រោមការគ្រប់គ្រងរួម ឬ ថ្នាក់-គ្រប់គ្រងសំខាន់
- (ខ) ការពិពណ៌នាអំពីប្រតិបត្តិការភាគីពាក់ព័ន្ធ ក្នុងថ្នាក់ទូលំទូលាយនីមួយៗនៃប្រតិបត្តិការ និងការបង្ហាញអំពីបរិមាណនៃថ្នាក់ មិនថាជាចំនួនរូបិយវត្ថុជាក់លាក់ ឬ ជាសមាមាត្រនៃថ្នាក់នៃប្រតិបត្តិការ និង/ឬ សមតុល្យនោះ

(គ) ការសង្ខេបអំពីលក្ខខណ្ឌទូលំទូលាយនៃប្រតិបត្តិការជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធ រួមបញ្ចូលទាំងការលាតត្រដាងអំពីរបៀបដែលលក្ខខណ្ឌទាំងនេះខុសគ្នាពីលក្ខខណ្ឌដែលជាធម្មតាជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងប្រតិបត្តិការប្រហាក់ប្រហែល ជាមួយភាគីមិនពាក់ព័ន្ធ និង

(ឃ) ចំនួនទឹកប្រាក់ ឬ សមាមាត្រសមស្របនៃធាតុដែលនៅសល់។

៣១. កថាខណ្ឌ ៣៤ នៃស្តង់ដារនេះ តម្រូវឱ្យមានការលាតត្រដាងបន្ថែមអំពីប្រតិបត្តិការជាក់លាក់រវាងស្ថាប័នមួយ និងថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ និង/ឬ សមាជិកគ្រួសារជិតស្និទ្ធរបស់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់។

៣២. ធាតុដែលមានចរិតលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលគ្នា អាចត្រូវបានលាតត្រដាងជាចំនួនសរុប លើកលែងតែនៅពេលការលាតត្រដាងដាច់ដោយឡែក មានភាពចាំបាច់ក្នុងការផ្តល់នូវព័ត៌មានដែលមានភាពពាក់ព័ន្ធ និងមានការបង្ហាញត្រឹមត្រូវ សម្រាប់គោលបំណងនៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តនិងគណនេយ្យភាព។

៣៣. ការលាតត្រដាងអំពីប្រតិបត្តិការភាគីពាក់ព័ន្ធរវាងសមាជិកនៃស្ថាប័នសេដ្ឋកិច្ចមួយ គឺមិនមានភាពចាំបាច់នៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរួមនោះទេ ពីព្រោះរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរួម បង្ហាញព័ត៌មានអំពីស្ថាប័នគ្រប់គ្រង និងស្ថាប័នក្រោមការគ្រប់គ្រង ជាស្ថាប័នរាយការណ៍តែមួយ។ ប្រតិបត្តិការភាគីពាក់ព័ន្ធដែលកើតឡើងរវាងស្ថាប័ននានានៅក្នុងស្ថាប័នសេដ្ឋកិច្ចមួយ លើកលែងតែប្រតិបត្តិការរវាងស្ថាប័នវិនិយោគមួយ និងស្ថាប័នក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួន ដែលត្រូវបានវាស់វែងតាមតម្លៃសមស្រប តាមរយៈអតិរេក ឬ ឱនភាព ត្រូវបានលុបចេញពីការរួមបញ្ចូលគ្នាអនុលោមតាមស្តង់ដារ CPSAS ៣៥ របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរួម។ ប្រតិបត្តិការជាមួយស្ថាប័នញាតិសម្ព័ន្ធដែលត្រូវធ្វើគណនេយ្យកម្មដោយប្រើវិធីសាស្ត្រមូលធន មិនត្រូវបានលុបចេញទេ ហើយជាលទ្ធផល តម្រូវឱ្យមានការលាតត្រដាងដាច់ដោយឡែក ជាប្រតិបត្តិការភាគីពាក់ព័ន្ធ។

ការលាតត្រដាង – ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់

៣៤. ស្ថាប័នត្រូវលាតត្រដាងអំពី៖

(ក) លាភការសរុបរបស់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់និងចំនួនបុគ្គល ដែលកំណត់ទៅតាមមូលដ្ឋានប្រហាក់ប្រហែលពេញម៉ោង ដែលទទួលបានលាភការនៅក្នុងខ្លួននេះ ដោយបង្ហាញដាច់ដោយឡែកអំពីថ្នាក់សំខាន់ៗនៃថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ និងរួមបញ្ចូលនូវការពិពណ៌នាអំពីថ្នាក់នីមួយៗ

(ខ) ចំនួនទឹកប្រាក់សរុបនៃលាភការនិងសំណងផ្សេងទៀតទាំងអស់ ដែលបានផ្តល់ឱ្យថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ និងសមាជិកគ្រួសារជិតស្និទ្ធរបស់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ដោយស្ថាប័នរាយការណ៍ ក្នុងអំឡុងការិយបរិច្ឆេទរាយការណ៍ ដោយបង្ហាញដាច់ដោយឡែកអំពីចំនួនទឹកប្រាក់សរុបដែលបានផ្តល់ឱ្យ៖

- (i) ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ និង
- (ii) សមាជិកគ្រួសារជិតស្និទ្ធរបស់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ និង
- (គ) ចំពោះកម្មវិធីដែលមិនមានទូលំទូលាយសម្រាប់បុគ្គលដែលមិនមែនជាថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ និងកម្មវិធីដែលសមាជិកនៃសាធារណជនមិនបានដឹង សម្រាប់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់នីមួយៗ និងសមាជិកគ្រួសារជិតស្និទ្ធរបស់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់៖
 - (i) ចំនួនទឹកប្រាក់កម្មវិធីដែលបានបុរេប្រទាននៅក្នុងអំឡុងការិយបរិច្ឆេទ និងក្រោមលក្ខខណ្ឌនោះ
 - (ii) ចំនួនទឹកប្រាក់កម្មវិធីដែលបានទូទាត់សងនៅក្នុងអំឡុងការិយបរិច្ឆេទ
 - (iii) ចំនួនទឹកប្រាក់នៃសមតុល្យចុងគ្រានៃកម្មវិធីនិងគណនីត្រូវទទួលទាំងអស់ និង
 - (iv) ទំនាក់ទំនងរបស់បុគ្គលជាមួយស្ថាប័ន ឬ ក្រុមនោះ នៅពេលបុគ្គលមិនមែនជានាយក ឬ សមាជិកនៃស្ថាប័នគ្រប់គ្រង ឬ ក្រុមថ្នាក់គ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់នៃស្ថាប័ន។

៣៥. កថាខណ្ឌ ២៧ នៃស្តង់ដារនេះ តម្រូវឱ្យមានការលាតត្រដាងអំពីប្រតិបត្តិការភាគីពាក់ព័ន្ធដែលកើតឡើង ជាជាងដោយផ្អែកតាមមូលដ្ឋានដំបូងដៃ អនុលោមតាមលក្ខខណ្ឌកិច្ចប្រតិបត្តិការដែលបានបង្កើតឡើងសម្រាប់ស្ថាប័ន។ ស្តង់ដារនេះក៏តម្រូវឱ្យមានការលាតត្រដាងព័ត៌មានអំពីប្រតិបត្តិការជាក់លាក់ ជាមួយថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ ដូចបានកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌ ៣៤ មិនថាប្រតិបត្តិការទាំងនោះបានកើតឡើង ផ្អែកតាមមូលដ្ឋានដំបូងដៃ អនុលោមតាមលក្ខខណ្ឌកិច្ចប្រតិបត្តិការដែលអនុវត្តចំពោះស្ថាប័ន ឬក៏អត់នោះទេ។

៣៦. បុគ្គលដែលជាថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ អាចជាបុគ្គលិកពេញម៉ោង ឬ ក្រៅម៉ោង។ ចំនួនបុគ្គលដែលត្រូវលាតត្រដាងថាបានទទួលលាភការ អនុលោមតាមកថាខណ្ឌ ៣៤ (ក) ចាំបាច់ត្រូវធ្វើការប៉ាន់ស្មាន ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានប្រហាក់ប្រហែលពេញម៉ោង។ ស្ថាប័ននឹងលាតត្រដាងដាច់ដោយឡែកអំពីថ្នាក់សំខាន់ៗនៃថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ដែលស្ថាប័នមាន។ ឧទាហរណ៍ នៅពេលស្ថាប័នមួយមានស្ថាប័នគ្រប់គ្រងមួយដាច់ដោយឡែកពីក្រុមថ្នាក់គ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់របស់ខ្លួន, នោះការលាតត្រដាងអំពីលាភការរបស់ក្រុមទាំងពីរ នឹងត្រូវធ្វើឡើងដាច់ដោយឡែកពីគ្នា។ នៅពេលបុគ្គលមួយគឺជាសមាជិកមួយរូបនៃស្ថាប័នគ្រប់គ្រងផង និងជាសមាជិកនៃក្រុមថ្នាក់គ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់ផង បុគ្គលនោះនឹងត្រូវបានរាប់បញ្ចូលក្នុងក្រុមមួយនៃក្រុមទាំងនោះប៉ុណ្ណោះសម្រាប់គោលបំណងនៃស្តង់ដារនេះ។ ប្រភេទនៃថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ដែលបានកំណត់នៅក្នុងនិយមន័យនៃថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ ផ្តល់ការណែនាំអំពីការកំណត់ថ្នាក់នៃថ្នាក់ដឹកនាំសំខាន់។

៣៧. លាភការនៃថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ អាចរួមបញ្ចូលនូវអត្ថប្រយោជន៍ផ្ទាល់ និងប្រយោលជាច្រើន។ នៅពេលថ្លៃដើមនៃអត្ថប្រយោជន៍ទាំងនេះអាចកំណត់បាន ថ្លៃដើមនោះនឹងត្រូវរួមបញ្ចូលក្នុងលាភការសរុបដែលបានលាតត្រដាង។ នៅពេលថ្លៃដើមនៃអត្ថប្រយោជន៍ទាំងនេះមិនអាចកំណត់បាននោះទេ, ការប៉ាន់ស្មានថ្លៃដើមដ៏ល្អបំផុតមួយសម្រាប់ស្ថាប័នរាយការណ៍ ឬ ស្ថាប័នផ្សេងៗនឹងត្រូវធ្វើឡើង ហើយរួមបញ្ចូលក្នុងលាភការសរុបដែលបានលាតត្រដាង។

៣៨. លក្ខខណ្ឌចាំបាច់សម្រាប់ការវាស់វែងអត្ថប្រយោជន៍និយោជិត ត្រូវបានរកឃើញនៅក្នុងស្តង់ដារ CPSAS ៣៩ *អត្ថប្រយោជន៍និយោជិត*។ នៅពេលលាតត្រដាងមិនមែនរូបិយវត្ថុដែលអាចត្រូវបានវាស់វែងដោយជឿទុកចិត្ត ត្រូវបានរួមបញ្ចូលក្នុងលាតត្រដាងសរុបរបស់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ដែលបានលាតត្រដាងសម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទនោះ, ការលាតត្រដាងក៏នឹងត្រូវធ្វើឡើងក្នុងកំណត់សម្គាល់លើរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់មូលដ្ឋាននៃការវាស់វែងលាតត្រដាងមិនមែនរូបិយវត្ថុផងដែរ។

៣៩. ស្តង់ដានេះតម្រូវឱ្យមានការលាតត្រដាងព័ត៌មានជាក់លាក់អំពីលក្ខខណ្ឌនៃកម្ចី ដែលបានផ្តល់ឱ្យថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ និងសមាជិកគ្រួសារជិតស្និទ្ធរបស់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ នៅពេលកម្ចីទាំងនេះ៖

- (ក) មិនមានយ៉ាងទូលំទូលាយសម្រាប់បុគ្គលណាដែលមិនមែនជាក្រុមថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់
- (ខ) អាចមានយ៉ាងទូលំទូលាយសម្រាប់បុគ្គលណាដែលមិនមែនជាក្រុមថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ ប៉ុន្តែមិនបានដឹងដោយសមាជិកនៃសាធារណជន។

ការលាតត្រដាងអំពីព័ត៌មាននេះ ត្រូវបានតម្រូវសម្រាប់គោលបំណងគណនេយ្យភាព។ ការអនុវត្តការវិនិច្ឆ័យអាចមានភាពចាំបាច់ ក្នុងការកំណត់ថាតើកម្ចីណាមួយគួរត្រូវបានលាតត្រដាងដើម្បីបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌចាំបាច់នៃស្តង់ដានេះ។ ការវិនិច្ឆ័យនោះគួរត្រូវបានធ្វើឡើង បន្ទាប់ពីបានពិចារណាអំពីការពិតពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ និងក្នុងមធ្យោបាយមួយអនុលោមតាមការសម្រេចបាននូវគោលបំណងនៃការរាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។

៤០. កថាខណ្ឌ ៣៤ (ក) នៃស្តង់ដានេះ តម្រូវឱ្យមានការលាតត្រដាងអំពីលាតត្រដាងសរុបរបស់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់។ ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ រួមមាន នាយក ឬ សមាជិកនៃស្ថាប័នគ្រប់គ្រង និងសមាជិកនៃក្រុមថ្នាក់គ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់របស់ស្ថាប័ន។ នាយក ឬ សមាជិកនៃស្ថាប័នគ្រប់គ្រងរបស់ស្ថាប័ន ក៏អាចទទួលបានលាតត្រដាង ឬ សំណងពីស្ថាប័នសម្រាប់សេវាដែលខ្លួនបានផ្តល់ឱ្យពេញសមត្ថភាព ជាជាង (ក) ជានាយក ឬ ជាសមាជិកនៃស្ថាប័នគ្រប់គ្រងរបស់ស្ថាប័ន ឬ (ខ) ជាបុគ្គលិករបស់ស្ថាប័ន។ កថាខណ្ឌ ៣៤ (ខ)(i) នៃស្តង់ដានេះ តម្រូវឱ្យមានការលាតត្រដាងអំពីចំនួនទឹកប្រាក់សរុបនៃលាតត្រដាង ឬ សំណងផ្សេងទៀតផងដែរ។

៤១. សមាជិកគ្រួសារជិតស្និទ្ធរបស់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ អាចមានឥទ្ធិពល ឬ ទទួលរងឥទ្ធិពលពីថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់ ក្នុងការធ្វើប្រតិបត្តិការជាមួយស្ថាប័នរាយការណ៍។ កថាខណ្ឌ ៣៤ (ខ)(ii) នៃស្តង់ដានេះ តម្រូវឱ្យមានការលាតត្រដាងអំពីលាតត្រដាងនិងសំណងសរុបដែលបានផ្តល់ឱ្យក្នុងអំឡុងការិយបរិច្ឆេទ ទៅកាន់សមាជិកគ្រួសារជិតស្និទ្ធរបស់ថ្នាក់គ្រប់គ្រងសំខាន់។

CPSAS 20 – RELATED PARTY DISCLOSURES

Acknowledgment

Cambodian Public Sector Accounting Standard 20, is prepared based on the International Public Sector Accounting Standard 20, *Related Party Disclosures*, extract from the *Handbook of International Public Sector Accounting Pronouncement* of the International Public Sector Accounting Standards Board (IPSASB), published by the International Federation of Accountants (IFAC) in July 2020 and used with a permission of the International Federation of Accountants.

Handbook of International Public Sector Accounting Pronouncement ©2020 by the International Federation of Accountants (IFAC). All rights reserved.

Issued by:

Accounting and Auditing Regulator

Street 92, Sangkat Wat Phnom, Khan Daun Penh, Phnom Penh

Phone: +(855) 23 882 111

Email: info@acar.gov.kh

Website: www.acar.gov.kh

CPSAS 20 — RELATED PARTY DISCLOSURES**CONTENTS**

	Paragraph
Objective	
Scope.....	1–3
Definitions.....	4–17
Close Member of the Family of an Individual.....	5
Key Management Personnel.....	6–9
Related Parties.....	10–15
Remuneration of Key Management Personnel.....	16
Voting Power.....	17
The Related Party Issue.....	18–21
Remuneration of Key Management Personnel.....	21
Materiality.....	22
Disclosure.....	23–41
Disclosure of Control	25–26
Disclosure of Related Party Transactions	27–33
Disclosure–Key Management Personnel.....	34–41

Objective

The objective of this Standard is to require the disclosure of the existence of related party relationships where control exists, and the disclosure of information about transactions between the entity and its related parties in certain circumstances. This information is required for accountability purposes, and to facilitate a better understanding of the financial position and performance of the reporting entity. The principal issues in disclosing information about related parties are (a) identifying which parties control or significantly influence the reporting entity, and (b) determining what information should be disclosed about transactions with those parties.

Scope

1. **An entity that prepares and presents financial statements under the accrual basis of accounting shall apply this Standard in disclosing information about related party relationships and certain transactions with related parties.**
2. [Deleted]
3. [Deleted]

Definitions

4. **The following terms are used in this Standard with the meanings specified:**

Close members of the family of an individual are close relatives of the individual or members of the individual's immediate family who can be expected to influence, or be influenced by, that individual in their dealings with the entity.

Key management personnel are:

- (a) **All directors or members of the governing body of the entity; and**
- (b) **Other persons having the authority and responsibility for planning, directing, and controlling the activities of the reporting entity. Where they meet this requirement, key management personnel include:**
 - (i) **Where there is a member of the governing body of a whole-of-government entity who has the authority and responsibility for planning, directing, and controlling the activities of the reporting entity, that member;**
 - (ii) **Any key advisors of that member; and**
 - (iii) **Unless already included in (a), the senior management group of the reporting entity, including the chief executive or permanent head of the reporting entity.**

Oversight means the supervision of the activities of an entity, with the authority and responsibility to control, or exercise significant influence over, the financial and operating decisions of the entity.

Related party means parties are considered to be related if one party has the ability to (a) control the other party, or (b) exercise significant influence over the other party in making financial and operating decisions, or if the related party entity and another entity are subject to common control. Related parties include:

- (a) Entities that directly, or indirectly through one or more intermediaries, control, or are controlled by, the reporting entity;
- (b) Associates (see IPSAS 36, *Investments in Associates and Joint Ventures*);
- (c) Individuals owning, directly or indirectly, an interest in the reporting entity that gives them significant influence over the entity, and close members of the family of any such individual;
- (d) Key management personnel, and close members of the family of key management personnel; and
- (e) Entities in which a substantial ownership interest is held, directly or indirectly, by any person described in (c) or (d), or over which such a person is able to exercise significant influence.

Related party transactions is a transfer of resources or obligations between related parties, regardless of whether a price is charged. Related party transactions exclude transactions with any other entity that is a related party solely because of its economic dependence on the reporting entity or the government of which it forms part.

Remuneration of key management personnel is any consideration or benefit derived directly or indirectly by key management personnel from the reporting entity for services provided in their capacity as members of the governing body, or otherwise as employees of the reporting entity.

Significant influence (for the purpose of this Standard) is the power to participate in the financial and operating policy decisions of an entity, but not control those policies. Significant influence may be exercised in several ways, usually by representation on the board of directors or equivalent governing body but also by, for example, participation in (a) the policy making process, (b) material transactions between entities within an economic entity, (c) interchange of managerial personnel, or (d) dependence on technical information. Significant influence may be gained by an ownership interest, statute, or agreement. With regard to an ownership interest, significant influence is presumed in accordance with the definition contained in IPSAS 36.

Terms defined in other CPSASs are used in this Standard with the same meaning as in those Standards, and are reproduced in the *Glossary of Defined Terms* published separately.

Close Member of the Family of an Individual

5. Judgment will be necessary in determining whether an individual should be identified as a close member of the family of an individual for purposes of application of this Standard. In the absence of information to the contrary, such as that a spouse or other relative is estranged from the individual, the following immediate family members and close relatives are presumed to have, or be subject to, such influence as to satisfy the definition of close members of the family of an individual:
- (a) A spouse, domestic partner, dependent child, or relative living in a common household;
 - (b) A grandparent, parent, nondependent child, grandchild, brother, or sister; and
 - (c) The spouse or domestic partner of a child, a parent-in-law, a brother-in-law, or a sister-in-law.

Key Management Personnel

6. Key management personnel include all directors or members of the governing body of the reporting entity, where that body has the authority and responsibility for planning, directing, and controlling the activities of the entity. At the whole-of-government level, the governing body may consist of elected or appointed representatives (for example, a president or governor, ministers, councilors and aldermen or their nominees).
7. Where an entity is subject to the oversight of an elected or appointed representative of the governing body of the government to which the entity belongs, that person is included in key management personnel, if the oversight function includes the authority and responsibility for planning, directing, and controlling the activities of the entity. In many jurisdictions, key advisors of that person may not possess sufficient authority, legal or otherwise, to satisfy the definition of key management personnel. In other jurisdictions, key advisors of that person may be deemed to be key management personnel because they have a special working relationship with an individual who has control over an entity. They therefore have access to privileged information, and may also be able to exercise control or significant influence over an entity. Judgment is required in assessing whether an individual is a key advisor, and whether that advisor satisfies the definition of key management personnel, or is a related party.
8. The governing body, together with the chief executive and senior management group, has the authority and responsibility to plan and control the activities of the entity, to manage the resources of the entity and for the overall achievement of entity objectives. Therefore, key management personnel will include the chief executive and senior management group of the reporting entity. In some jurisdictions, civil servants will not have sufficient authority and responsibility to qualify as key management personnel (as defined by this Standard) of the whole-of-government reporting entity. In these cases,

key management personnel will consist only of those elected members of the governing body who have the greatest responsibility for the government; often these persons are referred to as Cabinet Ministers.

9. The senior management group of an economic entity may comprise individuals from both the controlling entity and other entities that collectively make up the economic entity.

Related Parties

10. In considering each possible related party relationship, attention is directed to the substance of the relationship, and not merely the legal forms.
11. Where two entities have a member of key management personnel in common, it is necessary to consider the possibility, and to assess the likelihood, that this person would be able to affect the policies of both entities in their mutual dealings. However, the mere fact that there is a member of key management personnel in common does not necessarily create a related party relationship.
12. In the context of this Standard, the following are deemed not to be related parties:
 - (a)
 - (i) Providers of finance in the course of their business in that regard; and
 - (ii) Trade unions;

in the course of their normal dealings with an entity by virtue only of those dealings (although they may circumscribe the freedom of action of an entity or participate in its decision-making process); and
 - (b) An entity with which the relationship is solely that of an agency.
13. Related party relationships may arise when an individual is either a member of the governing body or is involved in the financial and operating decisions of the reporting entity. Related party relationships may also arise through external operating relationships between the reporting entity and the related party. Such relationships will often involve a degree of economic dependency.
14. Economic dependency, where one entity is dependent on another in that it relies on the latter for a significant volume of its funding or sale of its goods and services, would on its own be unlikely to lead to control or significant influence and is therefore unlikely to give rise to a related party relationship. As such, a single customer, supplier, franchisor, distributor, or general agent with whom a public sector entity transacts a significant volume of business will not be a related party merely by virtue of the resulting economic dependency. However, economic dependency, together with other factors, may give rise to significant influence, and therefore a related party relationship. Judgment is required in assessing the impact of economic dependence on a relationship. Where the reporting entity is economically dependent on another entity, the reporting entity is encouraged to disclose the existence of that dependency.

15. The definition of related party includes entities owned by key management personnel, close family members of such individuals or major shareholders (or equivalent where the entity does not have a formal equity structure) of the reporting entity. The definition of related party also includes circumstances in which one party has the ability to exercise significant influence over the other party. In the public sector, an individual or entity may be given oversight responsibility for a reporting entity, which gives them significant influence, but not control, over the financial and operating decisions of the reporting entity. For the purposes of this Standard, significant influence is defined to encompass joint ventures.

Remuneration of Key Management Personnel

16. Remuneration of key management personnel includes remuneration derived by individuals from the reporting entity for services provided to the reporting entity in their capacity as members of the governing body or employees. Benefits derived directly or indirectly from the entity for services in any capacity, other than as an employee or a member of the governing body, do not satisfy the definition of remuneration of key management personnel in this Standard. However, paragraph 34 requires disclosures to be made about certain of these other benefits. Remuneration of key management personnel excludes any consideration provided solely as a reimbursement for expenditure incurred by those individuals for the benefit of the reporting entity, such as the reimbursement of accommodation costs associated with work-related travel.

Voting Power

17. The definition of related party will include any individuals owning, directly or indirectly, an interest in the voting power of the reporting entity that gives them significant influence over the entity. The holding of an interest in the voting power of an entity can arise when a public sector entity has a corporate structure, and a minister or government agency holds shares in the entity.

The Related Party Issue

18. Related party relationships exist throughout the public sector, because:
- (a) Administrative units are subject to the overall direction of the executive government and, ultimately, the Parliament or similar body of elected or appointed officials, and operate together to achieve the policies of the government;
 - (b) Government departments and agencies frequently conduct activities necessary for the achievement of different components of their responsibilities and objectives through separate controlled entities, and through entities over which they have significant influence; and
 - (c) Ministers or other elected or appointed members of the government and senior management group can exert significant influence over the operations of a department or agency.

19. Disclosure of certain related party relationships and related party transactions and the relationship underlying those transactions is necessary for accountability purposes, and enables users to better understand the financial statements of the reporting entity because:
- (a) Related party relationships can influence the way in which an entity operates with other entities in achieving its individual objectives, and the way in which it co-operates with other entities in achieving common or collective objectives;
 - (b) Related party relationships might expose an entity to risks, or provide opportunities that would not have existed in the absence of the relationship; and
 - (c) Related parties may enter into transactions that unrelated parties would not enter into, or may agree to transactions on different terms and conditions than those that would normally be available to unrelated parties. This occurs frequently in government departments and agencies, where goods and services are transferred between departments at less than full cost recovery as a part of normal operating procedures consistent with the achievement of the objectives of the reporting entity and the government. Governments and individual public sector entities are expected to use resources efficiently, effectively, and in the manner intended, and to deal with public monies with the highest levels of integrity. The existence of related party relationships means that one party can control or significantly influence the activities of another party. This provides the opportunity for transactions to occur on a basis that may advantage one party inappropriately at the expense of another.
20. Disclosure of certain types of related party transactions that occur, and the terms and conditions on which they were conducted, allows users to assess the impact of those transactions on the financial position and performance of an entity, and its ability to deliver agreed services. This disclosure also ensures that the entity is transparent about its dealings with related parties.

Remuneration of Key Management Personnel

21. Key management personnel hold positions of responsibility within an entity. They are responsible for the strategic direction and operational management of an entity, and are entrusted with significant authority. Their salaries are often established by statute, or an independent tribunal or other body independent of the reporting entity. However, their responsibilities may enable them to influence the benefits of office that flow to them or their related parties. This Standard requires certain disclosures to be made about (a) the remuneration of key management personnel and close members of the family of key management personnel during the reporting period, (b) loans made to them, and (c) the consideration provided to them for services they provide to the entity other than as a member of the governing body or an employee. The disclosures required

by this Standard will ensure that appropriate minimum levels of transparency are applied to the remuneration of key management personnel and close members of the family of key management personnel.

Materiality

22. CPSAS 1 requires the separate disclosure of material items. The materiality of an item is determined with reference to the nature or size of that item. When assessing the materiality of related party transactions, the nature of the relationship between the reporting entity and the related party, and the nature of the transaction, may mean that a transaction is material regardless of its size.

Disclosure

23. In many countries, the laws and other authoritative financial reporting rules require financial statements of private sector entities and commercial public sector entities to disclose information about certain categories of related parties and related party transactions. In particular, attention is focused on the entity's transactions with its directors or members of its governing body and with its senior management group, especially their remuneration and borrowings. This is (a) because of the fiduciary responsibilities of directors, members of the governing body, and senior management group, and (b) because they have extensive powers over the deployment of entity resources. In some jurisdictions, similar requirements are included in the statutes and regulations applicable to public sector entities.
24. Some CPSASs also require disclosure of transactions with related parties. For example, CPSAS 1 requires disclosure of amounts payable to and receivable from controlling entities, fellow controlled entities, associates, and other related parties. CPSAS 38, *Disclosure of Interests in Other Entities*, requires an entity to disclose information that enables users of its consolidated financial statements to understand the composition of the economic entity and information about each joint arrangement and associate that is material to the reporting entity.

Disclosure of Control

25. **Related party relationships where control exists shall be disclosed, irrespective of whether there have been transactions between the related parties.**
26. In order for a reader of financial statements to form a view about the effects of related party relationships on a reporting entity, it is appropriate to disclose related party relationships where control exists, irrespective of whether there have been transactions between the related parties. This would involve the disclosure of the names of any controlled entities, the name of the immediate controlling entity, and the name of the ultimate controlling entity, if any.

Disclosure of Related Party Transactions

27. **In respect of transactions between related parties, other than transactions that would occur within a normal supplier or client/recipient relationship on terms and conditions no more or less favorable than those which it is reasonable to expect the entity would have adopted if dealing with that individual or entity at arm's length in the same circumstances, the reporting entity shall disclose:**
- (a) **The nature of the related party relationships;**
 - (b) **The types of transactions that have occurred; and**
 - (c) **The elements of the transactions necessary to clarify the significance of these transactions to its operations and sufficient to enable the financial statements to provide relevant and faithfully representative information for decision making and accountability purposes.**
28. The following are examples of situations where related party transactions may lead to disclosures by a reporting entity:
- (a) Rendering or receiving of services;
 - (b) Purchases or transfers/sales of goods (finished or unfinished);
 - (c) Purchases or transfers/sales of property and other assets;
 - (d) Agency arrangements;
 - (e) Leasing arrangements;
 - (f) Transfer of research and development;
 - (g) License agreements;
 - (h) Finance (including loans, capital contributions, grants whether in cash or in kind, and other financial support, including cost-sharing arrangements); and
 - (i) Guarantees and collaterals.
29. Public sector entities transact extensively with each other on a daily basis. These transactions may occur at cost, less than cost or free of charge. For example, a government department of administrative services may provide office accommodation free of charge to other departments, or a public sector entity may act as a purchasing agent for other public sector entities. In some models of government, there may be the capacity for recovery of more than the full cost of service delivery. Departments are related parties because they are subject to common control, and these transactions meet the definition of related party transactions. However, disclosure of information about transactions between these entities is not required where the transactions (a) are consistent with normal operating relationships between the entities, and (b) are undertaken on terms and conditions that are normal for such transactions in these circumstances. The exclusion

of these related party transactions from the disclosure requirements of paragraph 27 reflects that public sector entities operate together to achieve common objectives, and acknowledges that different mechanisms may be adopted for the delivery of services by public sector entities in different jurisdictions. This Standard requires disclosures of related party transactions only when those transactions occur other than in accordance with the operating parameters established in that jurisdiction.

30. The information about related party transactions that would need to be disclosed to meet the objectives of general purpose financial reporting would normally include:
- (a) A description of the nature of the relationship with related parties involved in these transactions, for example, whether the relationship was one of a controlling entity, a controlled entity, an entity under common control, or key management personnel;
 - (b) A description of the related party transactions within each broad class of transaction and an indication of the volume of the classes, either as a specific monetary amount or as a proportion of that class of transactions and/or balances;
 - (c) A summary of the broad terms and conditions of transactions with related parties, including disclosure of how these terms and conditions differ from those normally associated with similar transactions with unrelated parties; and
 - (d) Amounts or appropriate proportions of outstanding items.
31. Paragraph 34 of this Standard requires additional disclosures to be made about certain transactions between an entity and key management personnel and/or the close members of the family of key management personnel.
32. **Items of a similar nature may be disclosed in aggregate, except when separate disclosure is necessary to provide relevant and faithfully representative information for decision-making and accountability purposes.**
33. Disclosure of related party transactions between members of an economic entity is unnecessary in consolidated financial statements, because consolidated financial statements present information about the controlling entity and controlled entities as a single reporting entity. Related party transactions that occur between entities within an economic entity, except for those between an investment entity and its controlled entities measured at fair value through surplus or deficit, are eliminated on consolidation in accordance with CPSAS 35, *Consolidated Financial Statements*. Transactions with associated entities accounted for under the equity method are not eliminated, and therefore require separate disclosure as related party transactions.

Disclosure – Key Management Personnel**34. An entity shall disclose:**

- (a) The aggregate remuneration of key management personnel and the number of individuals, determined on a full-time equivalent basis, receiving remuneration within this category, showing separately major classes of key management personnel and including a description of each class;**
- (b) The total amount of all other remuneration and compensation provided to key management personnel, and close members of the family of key management personnel, by the reporting entity during the reporting period, showing separately the aggregate amounts provided to:**
 - (i) Key management personnel; and**
 - (ii) Close members of the family of key management personnel; and**
- (c) In respect of loans that are not widely available to persons who are not key management personnel and loans whose availability is not widely known by members of the public, for each individual member of key management personnel and each close member of the family of key management personnel:**
 - (i) The amount of loans advanced during the period and terms and conditions thereof;**
 - (ii) The amount of loans repaid during the period;**
 - (iii) The amount of the closing balance of all loans and receivables; and**
 - (iv) Where the individual is not a director or member of the governing body or senior management group of the entity, the relationship of the individual to such body or group.**

35. Paragraph 27 of this Standard requires the disclosure of related party transactions that have occurred other than on an arm's length basis consistent with the operating conditions established for the entity. This Standard also requires the disclosure of information about certain transactions with key management personnel identified in paragraph 34, whether or not they have occurred on an arm's length basis consistent with the operating conditions that apply in respect of the entity.

36. Persons who are key management personnel may be employed on a full- or part-time basis. The number of individuals disclosed as receiving remuneration in accordance with paragraph 34(a) needs to be estimated on a full-time equivalent basis. Entities will make separate disclosures about the major classes of key management personnel that they have. For example, where an entity has a governing body that is separate from its senior management group, disclosures about remuneration of the two groups will be made separately. Where an individual is a member of both the governing body and the

senior management group, that individual will be included in only one of those groups for the purposes of this Standard. The categories of key management personnel identified in the definition of key management personnel provide a guide to identifying classes of key management personnel.

37. Remuneration of key management personnel can include a variety of direct and indirect benefits. Where the cost of these benefits is determinable, that cost will be included in the aggregate remuneration disclosed. Where the cost of these benefits is not determinable, a best estimate of the cost to the reporting entity or entities will be made and included in the aggregate remuneration disclosed.
38. Requirements on the measurement of employee benefits are found in CPSAS 39, *Employee Benefits*. When non-monetary remuneration that is able to be reliably measured has been included in the aggregate amount of remuneration of key management personnel disclosed for the period, disclosure would also be made in the notes to the financial statements of the basis of measurement of the non-monetary remuneration.
39. This Standard requires the disclosure of certain information about the terms and conditions of loans made to key management personnel and close members of the family of key management personnel, where these loans:
 - (a) Are not widely available to persons outside the key management group; and
 - (b) May be widely available outside the key management group, but whose availability is not widely known to members of the public.

The disclosure of this information is required for accountability purposes. The exercise of judgment may be necessary in determining which loans should be disclosed to satisfy the requirements of this Standard. That judgment should be exercised after consideration of the relevant facts, and in a manner consistent with the achievement of the objectives of financial reporting.

40. Paragraph 34(a) of this Standard requires disclosure of the aggregate remuneration of key management personnel. Key management personnel include directors or members of the governing body and members of the senior management group of the entity. Directors or members of the governing body of the entity may also receive remuneration or compensation from the entity for services provided in a capacity other than (a) as director or member of the governing body of the entity, or (b) as an employee of the entity. Paragraph 34(b)(i) of this Standard requires the disclosure of the total amount of this other remuneration or compensation.
41. Close members of the family of key management personnel may influence, or be influenced by, key management personnel in their transactions with the reporting entity. Paragraph 34(b)(ii) of this Standard requires the disclosure of the total remuneration and compensation provided during the period to close members of the family of key management personnel.

និយ័តករគណនេយ្យនិងសវនកម្ម

ផ្លូវលេខ ៩២, សង្កាត់វត្តភ្នំ, ខណ្ឌដូនពេញ, រាជធានីភ្នំពេញ
លេខទូរស័ព្ទ៖ +(855) 23 882 111

អ៊ីម៉ែល៖ info@acar.gov.kh

គេហទំព័រ៖ www.acar.gov.kh

ន.គ.ស. រក្សាសិទ្ធិក្នុងការកែប្រែស្តង់ដារទៅតាមការវិវត្តក្នុងក្របខណ្ឌអន្តរជាតិ

